

Henrick Blank
Telefon: 010 – 223 63 69
E-post: henrick.blank@lansstyrelsen.se

Miljö- och energidepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Yttrande om underlag för genomförande av EU-förordning om invasiva arter

Bakgrund

Naturvårdsverket har på uppdrag av Regeringen och i samråd med Havs- och vattenmyndigheten tagit fram ett förslag på hur myndighetsansvaret kan fördelas vid genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Förordningen trädde ikraft 1 januari 2015.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Jönköpings län stödjer i allt väsentligt Naturvårdsverkets förslag till genomförande av EU-förordning om invasiva främmande arter.

An underlaget framgår att Länsstyrelsen får ett omfattande ansvar.

Länsstyrelsens viktigaste synpunkter kan summeras enligt följande:

- stort behov av att utreda finansieringen
- behovet av vägledning framöver är stort
- Efter att EU:s lista över invasiva arter är fastställd behöver en mer omfattande konsekvensanalys att göras.
 - om signalkraften tas upp på EU:s lista över invasiva arter bedömer Länsstyrelsen att det kommer att behövas insatser för att minimera negativa konsekvenser för företag och landsbygdsutveckling.

Synpunkter

Länsstyrelsen i Jönköpings län stödjer i allt väsentligt Naturvårdsverkets förslag till genomförande av EU-förordning om invasiva främmande arter.

Ur Naturvårdsverkets underlag framgår att det är många aspekter som behöver beaktas vid hanteringen av invasiva arter. Det handlar om allt från ändringar i lagstiftningen till att i fält snabbt utrota en art. Redan idag förekommer invasiva arter utbredd i såväl terrestra som akvatiska miljöer och det finns ett uppdämt behov av ökat ansvarstagande för att begränsa deras ytterligare spridning. Länsstyrelsen befarar därför att antalet nya ärenden

redan på kort sikt kan bli så många att det påverkar verksamheten. Då ärendena kan vara komplexa kan det beröra flera av länsstyrelsens verksamheter, exempelvis fiske, naturvård, djurskydd och vattenförvaltning.

Frågan om genomförandet av förordningen innebär överlag ökade insatser och ökad resursåtgång för en rad olika aktörer, vilket utgör skäl till att en grundlig finansiell utredning behöver genomföras, vilket också föreslås i underlaget.

Lännsstyrelsens roll enligt förslaget förväntas bli omfattande. I tabellen (bilaga) listas de artiklar för vilka länsstyrelserna kan få ett särskilt utpekat ansvar enligt förslaget. I förekommande fall anges synpunkter till förslaget i tabellen. Länsstyrelserna är generellt utförare eller budbärare av till exempel rapporteringar och spridning av information. Länsstyrelsernas föreslagna ansvar är därför större än vad som framgår av tabellen i bilagan. Utöver områdena i tabellen kan det tillkomma ytterligare områden för vilka länsstyrelsen kan behöva yttra sig över.

Förslaget påpekar att konsekvenserna av förordningens ikraftträdande inte går att bedöma förrän listan över vilka arter som ska betraktas som invasiva på EU-nivå är fastställd. Det råder således många frågetecken kring hanteringen framöver och en tydlig vägledning kommer att behövas för att få en effektiv och likartad hantering.

Lännsstyrelsen kan konstatera att konsekvenserna kommer att variera i stor grad beroende på vilka arter som tas upp på EU-listan. I preliminära listor som cirkulerat har signalkräftan funnits med. Om signalkräftan finns kvar på den lista som senare fastställs bedömer Länsstyrelsen att en mer omfattande konsekvensanalys behöver göras. Några saker att särskilt uppmärksamma ifall signalkräftan tas upp på EU-listan är:

- Finansieringsbehovet kan förväntas bli betydligt mer omfattande eftersom signalkräftan är mycket viktig för yrkesfisket och är under spridning.
- Signalkräftans kommersiella betydelse gör att utvecklingen för företagen och landsbygden kan äventyras om genomförandet av förordningen medför förändrade konkurrensförhållanden samt begränsade möjligheter till fiske och odling.
- För att minimera eventuella konsekvenser, inte minst de kommersiella, behöver alternativa förhållningssätt undersökas. Till exempel bör möjligheterna att ge tillstånd enligt förordningens artikel 9.1 vidare utredas.

Beslut om detta yttrande har fattats av landshövding Minoo Akhtarzand, efter föredragning av enhetschef Henrick Blank. I yttrandet har även Karl-Magnus Johansson Fiskeenheten deltagit.

Minoo Akhtarzand
Landshövding

Henrick Blank
Enhetschef Landenheten

Kopia till:

Diariet
Per Hallerstig
Anna Adholmer
Anton Halldén
Lars Sandberg
Anneli Wirtén
Stabens webbredaktörer
Viltförvaltningsdelegationen

Bilaga. Områden som länsstyrelsen föreslår ha ett myndighetsansvar för enligt utskickat förslag.

Artikel	Område	Förslag på myndighetsansvar	Synpunkt
Art 7.1-2	Utföra nödvändiga åtgärder och tillsyn för att hindra introduktion och spridning av IAS	Länsstyrelsen som huvudregel (tillsyn och operativa åtgärder ska kunna överlåtas), Tullverket (kontroll mot tredje land), Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten (informationsinsatser och NV-02066-15 Underlag genomförande av IASF 5(19) utbildning).	Behöver samordnas med andra berörda myndigheter, till exempel Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och Trafikverket.
Art 8.5 och 8.8	Tillsyn med tillstånd för forskning, beredningsplan	Vi avvaktar med förslag, kan ev. vara länsstyrelsen	Vägledning behövs.
Art 9.	Tillsyn med tillstånd för annat än forskning	Länsstyrelsen.	Vägledning behövs.
Art 10	Nödåtgärder – utförare	Länsstyrelsen (kan överlåta praktiska ansvaret)	Vägledning behövs.
Art 11	Åtgärder och tillsyn med arter av regional betydelse	Samma myndigheter som de som ansvarar för unionsarterna (uppdelning utifrån artansvar) se 7.1-2.	Behöver samordnas med andra berörda myndigheter, till exempel Skogsstyrelsen, Jordbruksverket och Trafikverket.
Art 14:1	Medlemsstaterna har etablerat övervakningssystem för IAS av unionsbetydelse	Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten blir ansvariga myndigheter beroende på art. En rad myndigheter (länsstyrelserna, kommunerna, Statens Jordbruksverk) behöver bidra här liksom allmänheten har en roll att spela.	Samordna med befintlig övervakning i mesta möjliga mån. Dock saknas övervakning som är riktad till invasiva arter. Behovet av sådan är stort och förväntas öka, i synnerhet om signalkräften tas upp på unionens förteckning över invasiva arter
Art 15:1	Medlemsstaterna har infört strukturer för	Tullverket ansvarar för kontroller vid tredjelandsgräns med bistånd från andra myndigheter.	I underlaget anges att Länsstyrelsen tillsammans med Polisen i praktiken kan få ett betydande

	utförande av offentliga kontroller av IAS som förs in till Sverige från tredje land		ansvar. Detta behöver förtydligas.
Art 16.1	Anmälning av tidig upptäckt till behörig myndighet	Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten ska ta emot anmälningar om tidig upptäckt. Det bör i förordning göras klart att myndigheter med ansvar inom övervakningen och kontrollen har plikt att anmäla tidig upptäckt till Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten (möjligen på en gemensam anmälningssplattform för att underlätta för rapportören). Alla aktörer även allmänheten bör ha möjlighet att anmäla.	Länstyrelsen förväntas slussa många av dessa rapporter till Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten. I den mån rapporter går direkt till de centrala myndigheterna är det viktigt att berörd länsstyrelse informeras så snabbt som möjligt.
17.1	Snabb utrotning praktiska åtgärder	Länstyrelsen som huvudregel.	Vägledning för tillåtna, samordnade och verkningsfulla metoder behövs.
Art 17.2-3	Tillsyn med snabb utrotning	Länstyrelsen som huvudregel.	Vägledning behövs.
Art 18.4	Tillsyn av inneslutnings-åtgärder för unionsarter som inte utrotas	Länstyrelsen som huvudregel.	Vägledning för tillåtna och verkningsfulla metoder behövs.
Art 20.1-2	Återställa skadade ekosystem	Havs- och Vattenmyndigheten och Naturvårdsverket blir ansvariga myndigheter beroende på art/ekosystem och ska ha föreskrifträtt för detta arbete. Utföransvaret kommer sannolikt att ligga på länsstyrelserna.	Vägledning behövs.
Art 31 och	Övergångsbestämmelse	Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten ges föreskrifträtt för	

32	r; icke kommersiella ägare av sällskapsdjur och kommersiella lager	art. 31 och 32. Föreskrifter tas fram i nära samarbete med berörda myndigheter, länsstyrelserna och Statens Jordbruksverk.	
Art 31.2	Icke-kommersiella ägare ska informeras av behöriga myndigheter, övergångsbestämmelser	Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten utses vara behöriga myndigheter. Naturvårdsverket håller i nationell informationskampanj tillsammans med Havs- och Vattenmyndigheten och övriga berörda myndigheter särskilt länsstyrelserna.	
Art 31.3	Möjlighet för ägare att lämna sina djur	Länsstyrelserna ges bemyndigande att ta emot och avliva sällskapsdjur som är IAS.	Vägledning behövs.
Art 31.4	Anläggningar för djur	Ansvarig myndighet för tillsyn enligt art. 8, alltså länsstyrelserna.	Vägledning behövs.
Art 32.1-31.2	Övergångsbestämmelser för kommersiella lager av arter som kommer på unionslistan, bl.a. tillsyn	Länsstyrelserna föreslås vara ansvarig myndighet för tillstånd och tillsyn här.	Vägledning behövs.
Art. 32.3	Återkalla tillstånd för vattenbruk	Länsstyrelserna blir ansvariga myndigheter då de ger odlingstillstånden. Statens Jordbruksverk får kännedom om återkallat tillstånd.	Vägledning behövs.